

Výročná správa 2006

HISTORICKO-ASTRONOMICKÁ SPOLOČNOSŤ

Vedenie združenia

Predseda

Peter Martinisko

Podpredseda pre Historickú časť

Miroslav Toman

Podpredseda pre Astronomickú časť

Jakub Kapuš

Predseda kontrolnej a revíznej komisie:

Zuzana Mičová

Členovia

Róbert Mazánik, Peter Mrázik, Martin Munich, Ľubica Mičová, Monika Martinisková, Mária Martinisková, Alexandra Mikušková

Externí spolupracovníci a odborný dohled:

Mgr. Mária Ružňonová, pracovníčka KPU Trenčín

Ing. arch. Martin Bóna, hradológ

52. zbor sv. Juraja, Dubnica nad Váhom

Lubomír Chobot, predseda ZNZLH

Marek Ševeček, oz Pomněnka

Polypeje

Partnerské organizácie

Polypeje – združenie na záchranu kultúrnych pamiatok (ČR)

Pomněnka – kultúrne akcie (ČR)

Združenie na záchranu Lietavského hradu

Donjon – hrad Sklabiňa

Fundacia Zamek Chudow (PL)

Leustach – združenie na záchranu architektonického dedičstva Nitrianskeho kraja

Zachráňme hrady

Katarínka o.z.

Finančná Správa

PRÍJMY	Č.r.	Nezdaňovaná činnosť	Zdaňovaná činnosť
		1	2
Z príspevkov z podielu zaplatenej dane	05	36388	
Z dotácií	10	10000	
Z poskytovania služieb	13	108038,5	
Ostatné	14	62 500,37	
Príjmy celkom	17	216 926,87	

VÝDAVKY	Č.r.	Nezdaňovaná činnosť	Zdaňovaná činnosť
		3	4
Služby	4	61 252,50	
Ostatné	7	131730,30	
Výdavky celkom	10	192 982,80	
Rozdiel príjmov a výdavkov spolu	11	23 944,07	
Daň z príjmov	12	0	

Hospodárenie Historicko – Astronomickej Spoločnosti skončilo zo **ziskom 23 944,07 SK**

Práce na hrade Lednica

Január - Február:

Školenia dobrovoľníkov pred jarnými prácami. Akcia hlavne pre miestnu mládež a záujemcov z obce a "zoznamovanie" s hradom ako kultúrnou pamiatkou. Pribežne podľa potreby čistenie hradu od snehu.

Marec:

Príprava a doprava materiálu na hrad, úprava prírodného amfiteátra na Nádvorí.
Osadenie zábradlia na životu nebezpečnom mieste na hrade.

Apríl:

Oficiálne zahájenie sezóny na hrade.
Príprava materiálu na práce (hasenie vápna, čistenie piesku) a teoretické školenie miestnych dobrovoľníkov ako zachraňovať ruinu.

Máj:

Prvý workshop na hrade.
Vyčistenie strechy barbakanu, príprava na jej pokrytie izolačnou fóliou, začatie murovania kavern na vybraných (ľahko dostupných) úsekoch hradu.

Jún – August- September:

Sezóna - priebežné práce, murovanie kavern na vybraných (ľahko dostupných) úsekoch hradu
September:

Október:

Dočistenie areálu hradu od náletovej zelene v spolupráci z 52. zborom sv. Juraja z Dubnice
Vyčistenie hradného brala horolezcami. Medzinárodný workshop z účastníkmi z Poľska, Česka.

November:

Príprava hradu na prezimovanie, polozenie nových ochranných igelitov,
prekontrolovanie starých, posledné čistenie žľabov.

December:

Priebežná kontrola stavu muriva na hrade

Zhrnutie:

- dočistenie hradu
- vypracovanie zámeru a návrh na realizáciu drobných sanačných prác vybraných častí NKP
- realizácia drobných sanačných prác
- propagácia hradu Lednica po ostatných hradoch
- prvý projekt z EÚ na hrad Lednica v histórii
- Propagácia v médiách: SME, TA3, PRAVDA, regionálne média
- začiatok vysporiadania vlastníckych vzťahov
- Preinvestované cca. 100 000 SK

Projekty na ktorých sme participovali ako spoluorganizátori:

- Dva jazyky spoločná cesta – Rosice, Trenčín, 1,2 mil. CZK
- Uchovejme kouzlo pohraničných hrady pro další generace – Lukov, Cimburk, Lednica, Rosice 500 000 CZK
- Překonejme filmové hranice Bílých Karpat – Svinošice, Ilava, Uh. Brod, Zliechov, Uh. Hradište, Lednica 399 000 CZK
- Dni česko-slovenského folklóru – Lietava, Svinošice 550 000 CZK

Členstvo HAS v organizáciách

Rada Mládeže Trenčianskeho kraja, členovia, zástupca vo funkcií podpredsedu

Zachráňme hrady, členovia, zástupca vo funkcií podpredsedu

Hrad Lednica

Stručný popis:

Zrúcanina hradu nad obcou Lednica v Bielych Karpatoch, vytvárajúca spolu s hradným bralom výraznú krajinnú dominantu okolia.

História:

Postavili ho ako pohraničný hrad v polovici 13. storočia na ochranu cesty vedúcej na Moravu a spočiatku bol v rukách kráľa. Začiatkom 14. storočia sa hradu zmocnil Matúš Čák a koncom 14. storočia ho vlastnila rodina Pakšiovcov. Počas vlády Žigmunda sa majiteľmi stali Bielikovci, ktorých dcéra sa vydala za Blažej Podmanického. V rokoch 1432 - 1434 ho ovládli husiti. Počas zápasov o uhorský trón vydal v roku 1475 Lednicu Matej Korvín svojmu prívržencovi Nehézovi a panovník Vladislav II. daroval Lednicu v roku 1504 Podmanickovcom. Keďže spory o Lednicu pretrvávali aj po vyriešení panovníckej krízy, bratia Podmanický v roku 1533 na hrad zaútočili a obsadili ho násilím. Panovník Ferdinand si opätovným darovaním Lednice získal Rafaelovu náklonnosť. Po jeho úmrtí hrad kúpil košický kapitán Imrich Telekeši, ktorého pre jeho zbojstvá nakoniec popravili. Z hradu prepadával nielen obchodné karavány, ale aj obyvateľov. Napokon ho Thurzo dolapil a v Bratislave ho v r. 1601 popravili. V prvej polovici 17. storočia získal hrad a panstvo Juraj Rákóczi. Vtedy sa do Lednice a Púchova uchýlili do vyhnanstva českí bratia, s ktorými udržiaval styk aj Jan Ámos Komenský. V poslednom protihabsburskom povstaní obsadili hrad kuruci Františka Rákócziho II. a po potlačení povstania cisárske vojsko roku 1710 hrad vypálilo. Potom hrad dostali do zálohu Maťašovskovci, ktorí ho aj v roku 1746 dali opraviť. Potom hrad vystriedal rôznych majiteľov, pôsobil však skôr ako príťažok k Lednickému kaštieľu a kým ešte v roku 1830 stáli všetky budovy, na vyobrazeniach o 70 rokov neskôr je to už len ruina.

Exteriér:

Hrad, postavený na strmom brale, sa skladal z troch od seba odstupňovaných častí a bol takmer neprístupný. Z malého, nižšie položeného predhradia, kde boli obranné bašty, väznica, miestnosť pre drábov, maštal' pre kone, voziareň a kováčska dielňa. Vedľa nej boli schody k druhému padaciemu mostu, ktorý umožňoval vstup do skalného tunela. Až neskôr tu vybudovali delovú baštu. Tunel bol jediný prístup na nádvorie stredného hradu, kde boli hlavné palácové stavby, obytné budovy pre služobníctvo, hospodárske miestnosti, sklady a byt kastelána. V najvyšších miestnostiach stredného hradu boli schody do veže, z ktorej sa dalo prejsť na plošinu, kde začínali i do skaly vytesané schody na najvyššie položenú prírodnú pozorovateľňu.

Foto: Radovan Stoklasa, TASR

Vydala Historicko – Astronomická Spoločnosť
Skala 668/3, 019 01 Ilava
č. účtu: 8656530/5200
február 2007